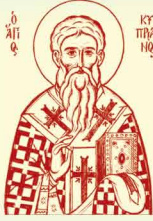

ἍΓΙΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

Ἄριθμός 373 • Ἄνοιξις - Καλοκαίρι 2015

ΆΓΙΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΓΙΩΝ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΙΟΥΣΤΙΝΗΣ ΦΥΛΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

• ΕΤΟΣ ΜΕ' • ΤΟΜΟΣ ΙΖ' • ΑΝΟΙΞΙΣ - ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2015 • ΤΕΥΧΟΣ 373 •

ISSN 1108-4030

Περιεχόμενα

- «Οί τρεις καταστάσεις», Μακαριστοῦ Μητρ. Κυπριανοῦ (†2013) 33
- Σύντομος Βίος τοῦ Ἁγίου Ἱερομ/ρος Φιλίππου Μόσχας 34
- Περὶ Ταπεινώσεως καὶ Μετανοίας, Ἁγίου Μητρ. Φιλαρέτου 38
- Ποιὰ ἀμαρτήματα δὲν μᾶς ἐμποδίζουν ἀπὸ τὴν Θεία Κοινωνία 40
- Ἀπόσπασμα Ὁμιλίας γιὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ 42
- Ἀπὸ τὰ Θαύματα τῶν Ἁγίων τῆς Μονῆς μας 45
- Διετὲς Μνημόσυνον μακαριστοῦ Μητρ. Κυπριανοῦ 46
- Ὅλα νὰ ὀμιλοῦν γιὰ τὸν Χριστό, Ἐπ. Νικολάου Βελιμίροβιτς 47
- Εἶπε Γέρων - Ἡ Ἁγιότης τοῦ Ὁσίου Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου 48
- Νέες Ἐκδόσεις καὶ Παραγωγές

Φωτογραφία ἐξωφύλλου:

Μήτηρ Θεοῦ Ἡ Ἐλπίς τῶν Ἀπηλπισμένων. Φορητὴ Εἰκόνα, 40×50 ἐκ.
Εἰκονογραφικὸ Ἐργαστήριον Ἀγιοκυπριανιτῶν
2012.

ΑΓΙΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

† Ἰδρυτής: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανός,
Κτήτωρ καὶ πρῶτος Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς (†17/30.5.2013)

• Ἰδιοκτήτης: Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς. • Ἐκδότης-Διευθυντής:
Ἐπίσκοπος Γαρδικίου Κλήμης. • Συντάσσεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς. • Ἡλεκτρονικὴ Ἐπεξεργασία: Ἱερὰ
Μονὴ Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης. • Telefax: 210 2411080. • E-mail: im@agioskyprianos.org •
Ἱστοσελίδες στὸ Διαδίκτυο: www.hsir.org καὶ www.agioskyprianos.org • Ἐκτύπωσης-Βιβλιοδεσία:
«ΒΙΒΛΙΟΤΕΧΝΙΑ», Ζωοδόχου Πηγῆς 52Α, Ἀθήνα, τηλ. 210 3801844. • Ἐπιστολαὶ καὶ προαιρετικαὶ
εἰσφορὰ νὰ ἀποστέλλωνται εἰς Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίου Κυπριανοῦ, Α.Γ. 112 – 133 51 ΦΥΛΗ.

Σύντομα Πατερικά Μηνύματα

Οι Τρεις Καταστάσεις

Μακαριστοῦ Μητροπολίτου
Ὁρωποῦ καὶ Φιλῆς Κυπριανοῦ (†2013)

ΟΙ ΘΕΟΚΙΝΗΤΟΙ Ἅγιοι Πατέρες
μᾶς διδάσκουν, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ
διαίρουνται σὲ τρεῖς κατηγορίες:

α) Σὲ αὐτοὺς ποὺ ἐνεργοῦν τὰ πάθη.

β) Σὲ αὐτοὺς ποὺ συγκρατοῦν τὰ
πάθη.

γ) Σὲ αὐτοὺς ποὺ *ξερριζώνουν* τὰ
πάθη.

Ἵπάρχουν ἄνθρωποι ἀξιοθρήνητοι,
οἱ ὅποιοι στενάζουν κάτω ἀπὸ τὸν
βαρὺ ζυγὸ τῶν παθῶν. Δὲν ἀντιδροῦν
καθόλου σὲ ὅ,τι τοὺς ὑποβάλλουν τὰ
ἁμαρτωλὰ πάθη τους καὶ ὁ διάβολος
διὰ μέσου αὐτῶν. Ἔτσι, ἡ ἁμαρτία τοὺς
γίνεται συνήθεια φοβερὰ καὶ τύραννος
ἀπάνθρωπος. Αὐτοὶ εἶναι ποὺ ἐνεργοῦν
τὰ πάθη.

Στὴν δεύτερη κατηγορία ἀνήκουν
ὄσοι λυποῦνται, διότι εἶναι ἐμπαθεῖς,
ἀντιστέκονται στὰ πάθη τους, ξεπερ-
νοῦν τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ δὲν κόβουν
τὰ πάθη, δηλαδὴ δὲν ἐνεργοῦν ἀντί-
θετα ἀπὸ αὐτά, δὲν ἐφαρμόζουν μία
θεραπευτικὴ ἀγωγή.

Τέλος, ὄσοι μὲ τὴν Χάρι τοῦ Κυρίου
μας ἀγωνίζονται συνειδητὰ τὸν πνευ-
ματικὸ ἀγῶνα χωρὶς ὑποχωρήσεις καὶ
συμβιβασμούς, αὐτοὶ *ξερριζώνουν* τὰ
ἁμαρτωλὰ πάθη τους μὲ τὴν ἐργασία
τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς καὶ ἐν γένει
τῶν θεωτικῶν ἀρετῶν καὶ πορευόονται

διὰ μέσου τῆς *καθάρσεως* πρὸς τὸν
φωτισμὸ καὶ τὴν *θέωσι*.

* * *

Ἐνα ἀπλὸ παράδειγμα:

• Κάποιος μᾶς ὕβριζει καὶ ἐξευτελίζει
χωρὶς λόγο. Ἐμεῖς ταρασσόμεθα, «*φουν-
τώνουμε*», ἀνταποδίδουμε τὶς ὕβρεις,
ἐνθυμούμεθα συνεχῶς τὸ κακὸ ποὺ μᾶς
ἔκανε καὶ τὸν κατακρίνουμε. Ἔτσι,
μᾶς ἐνίκησε κατὰ κράτος ἡ μνησικακία
καὶ μισαδελφία.

• Ὑπήρχε ὁμως ἡ περίπτωση νὰ
λυπηθοῦμε μὲν ἐσωτερικά, ἀλλὰ νὰ
ἀγωνισθοῦμε νὰ μὴ ἀπαντήσουμε.
Μπορεῖ δὲ ἐπάνω στὸν ἀγῶνα νὰ
ἠττηθοῦμε ἢ ἀπὸ συνήθεια νὰ συν-
αρπασθοῦμε, ἀλλὰ νὰ μὴ δώσουμε
συνέχεια. Τότε θὰ εἴμεθα στὴν δεύτερη
κατηγορία, αὐτῶν ποὺ συγκρατοῦνται.

• Ἄν ὁμως χαιρώμεθα, διότι μᾶς
ὕβρισαν, ἂν κατακρίνουμε τὸν ἑαυτὸ
μας καὶ λυπούμεθα, διότι γίναμε αἰτία
νὰ ταραχθῆ καὶ στενοχωρηθῆ ὁ ἀδελφός
μας, τότε εὐρισκόμεθα σὲ μία θεάρεστη
πνευματικὴ κατάστασι.

Ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος τῆς Γάζης λέγει,
ὅτι αὐτὸς ποὺ *ἐνεργεῖ* τὸ πάθος ὁμοιάζει
στὸν ἄνθρωπο, ὁ ὅποιος, ἐνῶ τοξεύεται
ἀπὸ τὸν ἐχθρό του, πιάνει τὰ βέλη καὶ
τὰ βυθίζει μόνος στὴν καρδιά του.
Αὐτὸς πάλι ποὺ *συγκρατεῖ* τὸ πάθος εἶναι

Σύντομος Βίος τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Φιλίππου Μητροπολίτου Μόσχας

Ο ἍΓΙΟΣ Φίλιππος, Μητροπολίτης Μόσχας, κατὰ κόσμον Θεόδωρος, καταγόταν ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῶν εὐγενῶν Κολιτσέφ, ἡ ὁποία κατεῖχε ἐξέχουσα θέσι στὴν Δούμα τῶν Βογυάρων, στὸ Δικαστήριο τῶν Ἡγεμόνων τῆς Μόσχας.

Γεννήθηκε τὸ ἔτος 1507. Ὁ πατέρας του, Στέφανος Ἰβάνοβιτς, ἦταν ἄνθρωπος φωτισμένος καὶ πλήρης στρατιωτικῆς ἰδιοφυΐας, εἰσέταξε δὲ προσεκτικὰ τὸν γιό του γιὰ νὰ λάβῃ θέσι σὲ κάποια κυβερνητικὴ ὑπηρεσία. Ἡ εὐσεβὴς μητέρα του Βαρβάρα, ἡ ὁποία ἐκοιμήθη ὡς Μοναχὴ μὲ τὸ ὄνομα Βαρσανουφία, ἐμφύτευσε στὴν ψυχὴ τοῦ γιου τῆς εἰλικρινῆ πίστι καὶ βαθειὰ εὐσέβεια. Ὁ νεαρὸς Θεόδωρος Κολιτσέφ ἐφήρμοζε μὲ ἐπιμέλεια τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὶς ἐπιταγὰς τῶν Ἁγίων Πατέρων.

Ὁ Μέγας Πρίγκηψ τῆς Μόσχας

Βασίλειος ὁ Τρίτος, πατέρας τοῦ Ἰβάν τοῦ Τρομεροῦ, τὸν προώθησε στὸ δικαστικὸ σῶμα, ἀλλὰ τὸν νεαρὸ Θεόδωρο δὲν τὸν προσεῖλκυε αὐτὴ ἢ προοπτικὴ. Ἔχοντας ἐπίγνωσι τῆς κοσμικῆς ματαιοδοξίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἁμαρτιῶν του, ὁ Θεόδωρος ἐλκυόταν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσι βιβλίων καὶ ἀπὸ τὰ προσκυνήματα στοὺς Ἱερούς Ναούς. Ἡ ζωὴ στὴν Μόσχα ἀπωθοῦσε τὸν νεαρὸ ἀσκητῆ.

Τὴν Κυριακὴ, 5 Ἰουνίου 1537, κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία, ὁ Θεόδωρος αἰσθάνθηκε στὴν ψυχὴ του ἔντονα τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος: «Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίοις δουλεύειν» (Ματθ. σί 24), οἱ ὁποῖοι καθώρισαν τελικῶς τὴν ζωὴ του. Προσευχήθηκε διακαῶς στοὺς θαυματουργοὺς Ἁγίους τῆς Μόσχας καὶ χωρὶς νὰ καιρηθῆσιν τοὺς συγγενεῖς του, ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν Μόσχα καὶ γιὰ λίγο διάστημα κρύφθηκε, μακριὰ ἀπὸ

ὁμοιος μὲ ἐκεῖνον ποὺ κατατοξεύεται ἀπὸ τὸν ἐχθρό του, ἀλλὰ ἔχει φορέσει ἕναν θώρακα καὶ δὲν τὸν βλάπτουν τὰ βέλη. Ὅποιος ὁμως ἐκριζώνει τὸ πάθος ὁμοιάζει μὲ ἐκεῖνον ποὺ πιάνει τὰ βέλη καὶ τὰ συντρίβει ἢ τὰ ἐπιστρέφει στὴν καρδιὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄδελφοὶ ἐν Χριστῷ· τώρα ποὺ εὐρισκόμεθα μέσα στὸ φῶς τῆς Ἀνα-

στάσεως, ἅς ἀποφασίσουμε τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἐνεργοῦμε στὸ ἐξῆς τὰ πάθη· τοῦτο θὰ ἀποτελῆ τὴν ἀσφαλῆ βάσι, ὥστε μὲ τὴν βοήθεια τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν συμμετοχὴ μας στὰ Ἄχραντα Μυστήρια, νὰ φθάσουμε καὶ στὴν κατάστασι αὐτῶν ποὺ τὰ ἐκριζώνουν γιὰ τὴν Βασιλεῖα τῶν Οὐρανῶν.

† Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ 2005

τὸν κόσμο, στὸ χωριὸ Χίζνα, κοντὰ στὴν Λίμνη Ὀνέγκα, κερδίζοντας τὰ πρὸς τὸ ζῆν ὡς βοσκός.

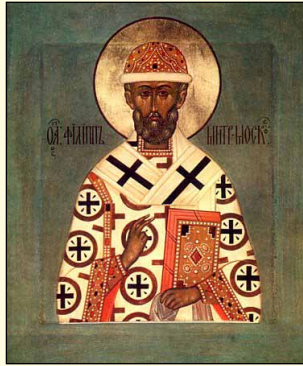
Μετὰ ἔφυγε γιὰ τὸ φημισμένο Μοναστήρι Σολοφσκι στὴν Λευκὴ Θάλασσα. Ἐκεῖ, μετὰ ἀπὸ ἐνάμιση χρόνο δοκιμασίας, ὁ Ἡγούμενος Ἀλέξιος τὸν ἔκειρε Μοναχό, δίδοντάς του τὸ ὄνομα Φίλιππος. Ἔκανε ὑπακοή στὸν Γέροντα Ἰωάννη Σαμινά, συνασκητὴ τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Σβίρ (30 Αὐγούστου). Ὑπὸ τὴν καθοδήγησι τῶν ἐμπείρων Γερόντων, ὁ Φίλιππος συνεδύαζε τὴν ἀδιάλειπτη προσευχὴ μὲ τὴν βαρεῖα ἐργασία.

Τὸ 1546 στὸ Νόβγκοροντ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεοδόσιος προήγαγε τὸν Φίλιππο σὲ Ἡγούμενο τῆς Μονῆς Σολοφσκι, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀποβιώσαντος Ἡγουμένου Ἀλεξίου. Τὸ Μοναστήρι γνώρισε πνευματικὴ ἀναγέννησι. Ὁ Ἅγιος Φίλιππος οἰκοδόμησε δύο Ναοὺς: μία Ἐκκλησία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τὸ ἔτος 1557, καὶ μία Ἐκκλησία τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Ὁ Ἡγούμενος συμμετεῖχε καὶ ὁ ἴδιος στὶς ἐργασίες, ὡς ἀπλὸς ἐργάτης, βοηθώντας τους νὰ βελτιώσουν τὰ τεῖχη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ κατ' αὐτὴ τὴν περίοδο ἄνθισε στὸ Μοναστήρι· ὁ Ἅγιος Ἡγούμενος ἀγωνιζόταν μὲ τοὺς ἐν Χριστῷ Ἀδελφούς του καὶ ὑποτακτικούς του, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγονται οἱ Ἅγιοι Ἰωάννης καὶ Λογγίνος τῆς Γιαρένγκα (3 Ἰουλίου) καὶ Βασσιανὸς καὶ Ἰωάννης τοῦ Περτομίνσκ

(12 Ἰουλίου). Ὁ Ἅγιος Φίλιππος συχνὰ ἀποσυρόταν σὲ κάποιο ἐρημικὸ σημεῖο στὴν ἄγρια φύση γιὰ προσευχὴ, σὲ ἓνα μέρος ποῦ ἔμεινε γνωστὸ ἀργότερα ὡς ἡ ἔρημος Φιλίπποφ.

Ἀλλὰ ὁ Κύριος προετοίμαζε τὸν Ἅγιο γιὰ κάποι ἄλλο. Στὴν Μόσχα, ὁ Τσάρος Ἰβάν Δ΄ ὁ Τρομερὸς θυμήθηκε τὸν ἐρημίτη τοῦ Σολοφσκι, τὸν ὁποῖο γνώριζε ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν καλὴ ἐντύπωσι ποῦ τοῦ προξένησε, ὅταν ὡς Ἡγούμενος ἔλαβε μέρος στὴν τοπικὴ Σύνοδο τῆς Μόσχας τῶν «100 Κεφαλαίων» τὸ 1551. Ὁ Τσάρος ἠλπίζε ὅτι θὰ εὑρίσκει στὸν Ἅγιο Φίλιππο ἓναν πνευματικὸ σύμβουλο. Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ Ἁγίου Φιλίππου ὡς Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ φαινόταν ὡς ἡ καλύτερη δυνατὴ, μετὰ τὴν παραίτησι τοῦ Μητροπολίτου Ἀθανασίου εἰς ἔνδειξι διαμαρτυρίας γιὰ τὶς βιαιότητες τοῦ Τσάρου.

Γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα, ὁ Ἅγιος ἠρνεῖτο νὰ ἀναλάβῃ τὸ μεγάλο αὐτὸ βάρος, ἀφοῦ ὁ Τσάρος δὲν ἐπιδεχόταν κάποιας οὐσιαστικῆς πνευματικῆς ἐπιρροῆς. Ὁ Ἅγιος προσπάθησε νὰ πείσῃ τὸν Τσάρο, νὰ προβῆ στὴν κατάργησι τοῦ φοβεροῦ σώματος τῶν Ὀπριονίκι, τῆς μουσικῆς του ἀστυνομίας, ἡ ὁποία ἐπιδίδετο σὲ ἀπίστευτες αὐθαιρεσίες καὶ βιαιότητες. Ὅμως ὁ Ἰβάν ὁ Τρομερὸς ὑποστήριζε τὴν πολιτικὴ ἀναγκαιότητά της, μὴ προβαίνων στὴν κατάργησί της. Τέλος, ὁ φοβερὸς Τσάρος καὶ τὸ ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλι

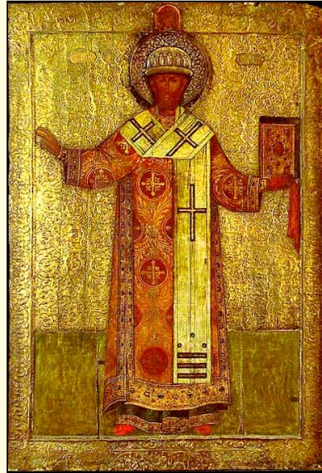

ἦλθαν σὲ συμφωνία: ὁ Φίλιππος νὰ μὴν παρεμβαίνει στὶς ὑποθέσεις τῆς Ὀπριτσνίκι καὶ γενικὰ στὴν λειτουργία τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ νὰ δύναται νὰ μεσιτεύῃ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ.

Στὶς 25 Ἰουλίου 1566, ἔγινε ἡ Ἐνθρόνισις τοῦ Ἁγίου ὡς Μητροπολίτου στὴν Μόσχα καὶ ἐπέδειξε σημαντικὴ δραστηριότητα στὴν ὀργάνωσι τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως καὶ στὴν τόνωσι τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ποιμνίου του. Σχετικὰ δὲ μὲ τὸν ρόλο του, εἶπε ὁ Ἅγιος σὲ κάποια περίστασι τὰ ἐξῆς, ἀπευθυνόμενος στὸν Τσάρο, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀξιολογούμενα καὶ ἔχουν διαχρονικὴ ἀξία καὶ σημασία: «*Ἄν δὲν μαρτυρῶ τὴν ἀλήθεια, θὰ θεωρῶ τὸν ἑαυτὸ μου ἀνάξιο γιὰ τὴν θέσι μου ὡς Ἐπισκόπου. Ἄν ὑποκλίνωμαι στὸ θέλημα τῶν ἀνθρώπων, τί θὰ ἀπολογηθῶ στὸν Χριστὸ κατὰ τὴν Ἡμέρα τῆς Κρίσεως;*»!...

Ἐν τῷ μεταξῷ, ὁ Ἰβάν ὁ Τρομερὸς ἐπιθυμοῦσε ἡ Ὀπριτσνίκι νὰ παρουσιάζεται σὰν μία μορφή μοναστικῆς ἀδελφότητος, ὥστε νὰ ὑπηρετῇ τὸν Θεὸ μὲ ὄπλα καὶ στρατιωτικὰ ἔργα. Οἱ Ὀπριτσνίκι ἔπρεπε νὰ ἐνδύονται μὲ μοναχικὸ ἔνδυμα καὶ νὰ παρακολουθοῦν τὶς μακρὲς καὶ κουραστικὲς Ἀκολουθίες στὴν Ἐκκλησία, οἱ ὁποῖες διαρκοῦσαν ἀπὸ τὶς 4 ἕως τὶς 10 τὸ πρωί. Ὁ Ἅγιος Φίλιππος θεώρησε, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ συμβαίνει αὐτὴ ἡ θλιβερὴ παρωδία καὶ ὁ Σταυρὸς νὰ «ὑπηρετῇ» τὸ ξίφος.

Κατενόησε μάλιστα πόσο ἀμετανόητοι ἦσαν οἱ Ὀπριτσνίκι καὶ πόση κακία καὶ φθόνος κρύβονταν κάτω ἀπὸ τὶς μαῦρες κεφαλές τους, διότι προέβαιναν διαρκῶς σὲ δολοφονίες καὶ μαζικὲς αἵματοχυσίες.

Ὁ Ἅγιος Φίλιππος ἀποφάσισε νὰ ἐναντιωθῇ στὸν Ἰβάν ἐξ αἰτίας ἐνὸς νέου κύματος ἐκτελέσεων κατὰ τὰ ἔτη 1567-1568. Ὁ Τσάρος ἄρχισε νὰ δείχνῃ ὄλο καὶ μεγαλύτερη σκληρότητα σὲ ὅσους ἦσαν ἀντίθετοι στὴν πολιτικὴ του, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅσους ὑποπευόταν γιὰ δῆθεν συνωμοσία μὲ τὸν Βασιλέα τῆς Πολωνίας ἐναντίον του. Οἱ ἐκτελέσεις καὶ οἱ σφαγὲς

ἀθῶων θυμάτων ἀκολουθοῦσαν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλη καὶ ἦσαν ἀναρίθμητες.

Ὁ Ἅγιος, κάνοντας χρῆσι τοῦ δικαίωμάτος του, παρεμβαίνοντας ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εὐθύνης τῆς Ἐκκλησίας, κατήγγειλε εὐθαρσῶς τὶς φρικτὲς καὶ ἄδικες βιαιότητες, δημόσια καὶ κατ' ἰδίαν. Ἡ ὀριστικὴ ρῆξι τῶν δύο ἀνδρῶν ἐπῆλθε τὴν ἄνοιξι τοῦ 1568, ὅταν ὁ πανίσχυρος Τσάρος μὲ τοὺς Ὀπριτσνίκι εἰσῆλθαν στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὸ Κρεμλίνο μὲ μοναχικὰ ἐνδύματα, ὅπως ἦταν ἡ συνήθειά τους, καὶ ὁ Ἅγιος Φίλιππος ἀρνήθηκε νὰ τὸν εὐλογήσῃ, καὶ ἄρχισε νὰ καταγγέλλῃ ἀνοικτὰ τὶς ἄνομες πράξεις τῆς μουσικῆς τοῦ ἀστυνομίας.

Τὸ μέλλον τοῦ Ὁμολογητοῦ Ἱεράρχου Ἁγίου Φιλίππου ἦταν πλέον διαγεγραμμένο. Ὁ Ἰβάν ἤθελε νὰ κρα-

πίση τὰ προσκλήματα καὶ συνέστησε Μητροπολιτικὸ Δικαστήριον, γιὰ νὰ ἀπευθύνῃ ἐναντίον του διάφορες κατηγορίες. Ὁ Ἅγιος κατηγορήθηκε μάλιστα ἀκόμη καὶ γιὰ μαγεία (!), μὲ πρωτοστάτη τὸν Ἡγούμενον τοῦ Σολοφσκι καὶ κάποιους Μοναχοὺς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐπιστρατευθῆ σὲ σκευωρία κατ' αὐτοῦ.

Μὲ τὸν τρόπο τοῦτο, ἐπέβαλαν στὸν Ἅγιο ποινὴ φυλακίσεως, ἀλλὰ τὸν ὑποχρέωσαν νὰ λειτουργήσῃ στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Κοιμήσεως στὶς 8 Νοεμβρίου 1568. Κατὰ τὴν διάρκειά τῆς Θείας Λειτουργίας ἐφώρμισαν στὸν Ναὸ οἱ Ὀπριτσνίκι, οἱ ὁποῖοι ἐπέθηκαν κατὰ τοῦ Ἁγίου, τοῦ ἀφήρσαν τὰ ἱερὰ Ἄμφια καὶ τὸν ἐνέδυσαν μὲ κουρέλια, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὸν Ναὸ καὶ τὸν ὠδήγησαν μακριά, στὸ Μοναστήρι τῶν Θεοφανίων.

Τὸν φυλάκισαν στὸ κελάρι τοῦ Μοναστηριοῦ. Τοποθέτησαν στὰ πόδια του καὶ στὰ χέρια του ἀλυσίδες, πέρασαν μία βαρεῖα ἀλυσίδα γύρω ἀπὸ τὸ λαιμὸ του καὶ τὸν ἄφησαν νησικὸ. Ἔβαλαν δίπλα του καὶ μία νησικὴ ἀρκούδα. Μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες, τὸν βρῆκαν προσευχόμενον ἐνῶ ἡ ἀρκούδα καθόνταν δίπλα του ἥσυχν. Ἐντὶ ὁ Τσάρος νὰ καταπραῦνθῆ, θύμωσε ἀκόμη περισσότερο καὶ διέταξε νὰ φονεύσουν ὅλους τοὺς συγγενεῖς του, τὸ γένος Κολιτσέφ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν ἀγαπημένον του ἀνεψιό, τοῦ ὁποῖου τὸ κομμένο κεφάλι ἔφεραν στὸν Ἅγιο Φίλιππο. Τέλος, τὸν ἐξώρισαν ἀκόμη μακρύτερα, στὸ Μοναστήρι τοῦ Τβὲρ Ὁτρόχ.

Στὶς 23 Δεκεμβρίου 1569, ὁ Ἅγιος Φίλιππος στραγγαλιόσθη ἀπὸ τὸν Μαλιούτα Σκουράτωφ, τὸν πιὸ θηριώ-

δη ἀπὸ τοὺς φρουροὺς τοῦ Τσάρου. Τὸ 1591, ὅταν Τσάρος ἦταν ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς, τὸ ἱερὸ Λείψανον τοῦ Ἱερομάρτυρος Ἁγίου Φιλίππου μεταφέρθηκε στὴν Μονὴ τοῦ Σολοφσκι. Τὰ λειτουργικὰ Μηνναῖα τοῦ 1636 ἀναγράφουν γιὰ τὴν μεγάλη τιμὴ, τῆς ὁποίας ἔχαιρε ὁ Ἅγιος.

Τὸ 1646 ὁ Τσάρος Ἀλέξιος Μιχαήλοβιτς ἀπεφάσισε τὴν διενέργεια μετακομιδῆς τοῦ ἀφθάρτου Λειψάνου τοῦ Ἁγίου στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Κοιμήσεως στὴν Μόσχα, ὅπου μὲ ἀπόφασί του ἐναπέθεσαν στὴν χεῖρα τοῦ Ἁγίου ἓνα γράμμα, μὲ τὸ ὁποῖο ζητοῦσαν νὰ συγχωρήσῃ τὸν Ἰβάν γιὰ ὅσα τοῦ ἔκανε.

Ἀρχικὰ, ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Φιλίππου ἐωρτάζετο ἀπὸ τὴν Ρωσικὴ Ἐκκλησία στὶς 23 Δεκεμβρίου. Τὸ 1660 ἡ ἐορτὴ μεταφέρθηκε στὶς 9 Ἰανουαρίου, ἐνῶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ Αὐτοῦ Λειψάνου στὴν Μόσχα ἐορτάζεται στὶς 31 Ἰουλίου.

Ὁ Ἅγιος Ἱερομάρτυς Φίλιππος Μητροπολίτης Μόσχας μαρτύρησε ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐλευθερίας, καταγέλων τὴν κρατικὴ βία, αὐθαιρεσία καὶ τυραννία, ὅπως καὶ κάθε καταπιεστικὸ, ἀνελεύθερο, ἀπάνθρωπο καὶ ἀντίθεο Ὀλοκλήρωσιμό.

Περὶ Ταπεινώσεως καὶ Μετανοίας

*Ἁγίου Μητροπολίτου Φιλαρέτου**

Ο **ΑΓΙΟΣ** Μητροπολίτης ἠδύνατο ἐκ τῆς πείρας του νὰ διδάσκη περὶ τῆς ἀληθινῆς ταπεινώσεως καὶ μετανοίας ζωήρρυτα λόγια, ἐκφράζων συνοπτικὰ τὸ Ὁρθόδοξο ἦθος, ὅπως τὰ ἐξῆς:

«Κάποτε, οἱ ἄνθρωποι λέγουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους: “ᾤΩ, εἶμαι πολὺ θρησκευόμενος, εἶμαι βαθειὰ πιστός”, καὶ τὸ λέγουν αὐτὸ μὲ εἰλικρίνεια, νομίζοντες ὅτι μποροῦν στὴν πραγματικότητα νὰ τὸ λέγουν αὐτὸ γιὰ τὸν ἑαυτό τους δικαιολογημένα...

Ἄπὸ τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας βλέπουμε, ὅτι ὅσοι πραγματικὰ ἔχουν ἀληθινὴ πίστι, σκέπτονται πάντοτε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους καὶ γιὰ τὴν πίστι τους μὲ πολὺ ταπεινὸ τρόπο, καὶ πάντοτε θεωροῦν καὶ ἔχουν συνείδησι γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους ὅτι ἔχουν ὀλίγη πίστι...

Αὐτὸς ποὺ πραγματικὰ πιστεύει, δὲν ἐμπιστεύεται τὴν πίστι του καὶ βλέπει τὸν ἑαυτό του νὰ ἔχη μικρὴ πίστι. Αὐτός, ὁ ὁποῖος οὐσιαστικὰ δὲν ἔχει ἀληθινὴ πίστι, νομίζει ὅτι πιστεύει βαθειά...

Βλέπουμε τὸ ἴδιο παράδοξο στὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἐκτίμησι ἐνὸς προσώπου... Οἱ δίκαιοι ἄνθρωποι βλέπουν τοὺς ἑαυτοὺς τους ὡς ἁμαρτωλοὺς, ἐνῶ οἱ ἁμαρτωλοὶ βλέπουν τοὺς ἑαυτοὺς τους ὡς δικαίους.

Στὴν ψυχὴ ἐνὸς ἁμαρτωλοῦ ἀφώτιστου ἀπὸ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν σκέπτεται γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ, ὁ ὁποῖος δὲν σκέπτεται γιὰ τὴν διόρθωσί του, ὁ ὁποῖος δὲν σκέπτεται πῶς θὰ λογοδοτήσῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅλα συγχωνεύονται καὶ ὁ ἴδιος δὲν δύναται νὰ κάνῃ κάτι ἐπ’ αὐτοῦ· μόνον ὁ Παντεπόπτης Θεὸς βλέπει τὴν οἰκτρὰ κατάστασι τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἐνῶ ὁ ἴδιος δὲν τὴν αἰσθάνεται καὶ δὲν τὴν παρατηρεῖ καὶ νομίζει ὅτι δὲν εἶναι καὶ τόσο ἄσχημα, καὶ ὅτι τὰ χωρία τοῦ Εὐαγγελίου, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται σὲ μεγάλους ἁμαρτωλοὺς δὲν ἔχουν καμία σχέσι μὲ αὐτόν. Ἴσως βέβαια νὰ μὴ θεωρῇ τὸν ἑαυτό του ὡς Ἅγιο, ἀλλὰ πάντως ὑποθέτει ὅτι δὲν εἶναι καὶ τόσο χάλια...

“Ὅσοι εἶναι εὐάρεστοι στὸν Θεό, σκέπτονται γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους μὲ ἐντελῶς διαφορετικὸ τρόπο καὶ βλέπουν αὐτοὺς καὶ τὴν πνευματικὴ τους φύσι σὲ ἓνα ἐντελῶς διαφορετικὸ φῶς.

Ἐνας Ἀσκητῆς θρηνοῦσε συν-

εχῶς· ὁ Ὑποτακτικός του τὸν ἐρώτησε: “Πάτερ, γιὰ ποῖο λόγο θρηνεῖς;”. “Γιὰ τὶς ἁμαρτίες μου, τέκνον μου”, ἀπήντησε. “Ὅμως, τὶ ἁμαρτίες ἔχεις; Καὶ γιατί θρηνεῖς γι’ αὐτὲς τόσο πολὺ;”. “Τέκνον μου”, ἀπήντησε ὁ Ἀσκητής, “ἂν ἔβλεπα τὶς ἁμαρτίες μου ὅπως εἶναι, σὲ ὄλη τους τὴν ἀσχήμια, θὰ σοῦ ζητοῦσα νὰ θρηνῆς καὶ σὺ γι’ αὐτὲς μαζί μου!” Ἔτσι ἀκριβῶς εἶναι ποὺ αὐτοὶ οἱ ἐξαιρετικοὶ ἄνθρωποι ὁμιλοῦσαν περὶ τοῦ ἑαυτοῦ τους.

Ὅμως ἐμεῖς, ποὺ εἴμαστε συνηθισμένοι ἄνθρωποι, δὲν βλέπουμε τὴν ἁμαρτωλότητά μας καὶ δὲν αἰσθανόμαστε τὸ βᾶρος της. Γι’ αὐτὸ καὶ συμβαίνει αὐτὸ ποὺ μόλις εἶπα: νὰ πηγαίνει κάποιος γιὰ Ἐξομολόγησι, καὶ νὰ μὴ γνωρίζη τί νὰ εἰπῆ! Μία γυναίκα ποὺ πῆγε γιὰ Ἐξομολόγησι, εἶπε στὸν Πνευματικό: “Παππούλη μου, ἔχω λησμονήσει τὰ πάντα!...”

Ὅμως, τί νομίζετε, ἂν κάποιος ἔχη ἓνα πονεμένο χέρι ἢ πόδι ἢ ἐσωτερικὸ ὄργανο καὶ πηγαίνει στὸν ἰατρό, θὰ λησμονήσῃ ὅτι ἔχει πόνο; Ἔτσι εἶναι καὶ μὲ τὴν ψυχὴ ἂν στὴν πραγματικότητα φλέγεται ἀπὸ τὴν αἴσθησι τῆς Μετανοίας, δὲν θὰ λησμονήσῃ τὶς ἁμαρτίες της. Βέβαια, οὐδεὶς δύναται νὰ ἐνθυμηθῆ ὅλες τὶς ἁμαρτίες του -ὅλες μέχρι μιᾶς, χωρὶς ἐξαίρεσι. Ἀλλά, ἡ ἀληθινὴ Μετάνοια δὲν ἀποτυγχάνει νὰ διατηρήσῃ τὸν ἄνθρωπο σὲ συνείδησι τῆς ἁμαρτωλότητός του καὶ νὰ αἰσθανθῆ ἐιλικρινῆ ἔλεγχο γι’ αὐτήν.

Προσευχόμεθα κατὰ τὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ στὸν Κύριο νὰ μᾶς δωρήσῃ νὰ βλέπουμε τὰ πταίσματά μας –τὰ ἰδικὰ μας πταίσματα, καὶ ὄχι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἀλλὰ εἶναι ἀναγκαῖο νὰ προσευχόμεθα γι’ αὐτὸ ὄχι μόνον κατὰ τὴν Τεσσαρακοστή, ἀλλὰ πάντοτε –νὰ προσευχόμεθα ὁ Κύριος νὰ μᾶς διδάξῃ νὰ βλέπουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ὅπως θὰ ἔπρεπε καὶ ὄχι νὰ νομίζουμε γιὰ τὴν ὑποτιθέμενη “δικαιοσύνη” μας.

Ἐν τούτοις, πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα, ὅτι μόνον τὸ Ἔλεος τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθρώπου σχετικὰ μὲ τὴν ἀληθινὴ του πνευματικὴ κατάστασι καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ τοποθετηθῇ στὴν ὁδὸ τῆς ἀληθινῆς Μετανοίας!...

(*) Ἀπὸ τὸ νέο βιβλίο τοῦ Ἐπισκόπου Γαρδικίου Κλήμεντος «Ὁ Ἅγιος Φιλᾶρετος τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς - Ἐνας Σύγχρονος Ἀσκητής καὶ Ὁμολογητής Ἱεράρχης (1903-1985)», Φυλὴ Ἀττικῆς 2015, σελ. 97-99.

Ποιά ἁμαρτήματα δὲν μᾶς ἐμποδίζουν ἀπὸ τὴν Θεία Κοινωνία*

«Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ Ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ Ποτηρίου πινέτω» (Α΄ Κορ. ια΄ 28)

ΟΙ ΑΓΙΟΙ Μακάριος Κορίνθου καὶ Νικόδημος Ἁγιορείτης, οἱ γνωστοὶ αὐτοὶ ὑπέρομαχοι τῆς Συνεχοῦς Μεταλήψεως τῶν Ἀχράντων τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, στὸ περίφημο σχετικὸ βιβλίο τους ἀντιμετωπίζουν τὴν ἔνστασι καὶ ἀπορία τῶν καλοπροαιρέτων κατὰ τὰ ἄλλα ἐκείνων Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι διαμαρτύρονται καὶ λέγουν γιὰ ὅσους μεταλαμβάνουν συχνά: «*Τάχα καὶ αὐτοὶ ὡς ἄνθρωποι δὲν ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τὰ πάθη γαστρομαργίαν, κενοδοξίαν, γέλωτα, ἀργολογίαν καὶ ὅσα ὅμοια; Πῶς λοιπὸν θέλουν νὰ κοινωνοῦν συχνά;*» (Ἐνστασις Η΄).

Οἱ Ἅγιοι ἀπαντοῦν στὴν ἔνστασι αὕτη, ἐπικαλούμενοι ἓνα θαυμά-

σιο κείμενο τοῦ Ἁγίου Ἀναστασίου Ἀντιοχείας, τὸ ὁποῖο παραθέτουν πρῶτα αὐτούσιο καὶ κατόπιν ἀλοποιημένο γλωσσικῶς.

Ἄς προσέξουμε ἰδιαίτερος τὴν γνώμη αὐτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀναστασίου, ἡ ὁποία ἐκφράζει μὲ συντομία μία βαθειὰ πτυχή τῆς Ὁρθοδόξου Πνευματικότητος· διάκρισις τῶν ἁμαρτημάτων σὲ «εὐσυγχώρητα» καὶ «βαρέα», ὑπαρξίς «διαφόρων θυσιῶν», πὸν μᾶς «προκαθαίρουν» γιὰ νὰ προσέλθουμε στὰ Ἱερὰ Μυστήρια καὶ βίωσις τῆς Συνεχοῦς Μετανοίας, ὡς ἀπαραιτήτου προϋποθέσεως τῆς Συνεχοῦς Μεταλήψεως.

Ἄς ἐντρυφήσουμε ὁμως στὸ εὐλογημένο κείμενο τοῦ Ἁγίου Ἀναστασίου.

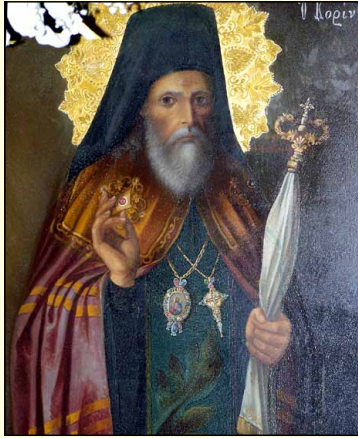
ΕΙΝΑΙ πολλοί, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ κοινωνοῦσιν ἀργά, κρημνίζονται εἰς ἁμαρτίας, ἄλλοι δὲ πάλιν, μεταλαμβάνοντες συχνότερα, φυλάττουσιν ἑαυτοὺς πολλακίς ἀπὸ πολλὰ κακά, ἐπειδὴ φοβοῦνται ἀπὸ τὴν ἁγίαν Μετάδοσιν («*τὸ κρίμα τῆς Μεταλήψεως*»).

Λοιπὸν, ἀνίσως σφάλλωμεν μὲ κάποια παραμικρὰ καὶ συγγνωστὰ ἁμαρτήματα καθὸ ἄνθρωποι («*μικρὰ τινα καὶ εὐσυγχώρητα*»), λόγου χάριν κλεπτόμεθα ἢ μὲ τὴν

γλῶσσαν ἢ μὲ τὴν ἀκοὴν ἢ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ ἀπατῶμενοι πίπτομεν εἰς κενοδοξίαν ἢ λύπην ἢ θυμὸν ἢ ἄλλο τοιοῦτον, ἄς κατακρίνωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ ἄς ὁμολογῶμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὴν ἁμαρτωλότητά μας («*καταμεμφόμενοι ἑαυτοὺς καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ Θεῷ*») καὶ οὕτως ἄς μεταλαμβάνωμεν, πιστεύοντες ὅτι ἡ Θεία Κοινωνία μᾶς γίνεται εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ ἀποκάθαρσιν.

Εἰ δὲ καὶ κάμνομεν ἁμαρτήματα

βαρέα τινὰ πονηρὰ σαρκικὰ καὶ ἀκάθαρτα καὶ ἔχομεν μὲ τὸν ἀδελφόν μας μνησικακίαν, μέχρις οὗ μετανοήσωμεν ἀπὸ τὰ τοιαῦτα ἀμαρτήματα, ἄς μὴ τολμήσωμεν νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὰ θεία Μυστήρια (ἕως ἀξίως μετανοήσωμεν, μηδαμῶς ἐφαπώμεθα).

Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ εἴμεθα ἄνθρωποι σαρκικοὶ καὶ ἀσθενεῖς καὶ μολυνόμεθα μὲ πολλὰ ἀμαρτήματα, ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς διαφόρους θυσίας εἰς ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν μας, τὰς ὁποίας ἀνίσως καὶ τὰς προσφέρωμεν εἰς Αὐτόν, μᾶς καθαρίζει καὶ μᾶς κάμνουσιν ἐπιτηδεῖους διὰ νὰ μεταλάβωμεν («προκαθαίρουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ προσελθεῖν τοῖς Μυστηρίοις»).

Διὰ τοῦτο ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι «θυσία», ἣτις καθαρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ἀμαρτίας. Εἶναι καὶ ἄλλη «θυσία» σωτηριώδης εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, διὰ τὴν ὁποίαν λέγει ὁ Προφήτης Δαυῖδ: «θυσία εἰς τὸν Θεὸν εὐάρεστος εἶναι ἡ ταπεινὴ τοῦ ἀνθρώπου προαίρεσις καὶ διάθεσις· τὴν καρδίαν τὴν ταπεινὴν καὶ συντετριμμένην μὲ τὴν κατάνυξιν ὁ Θεὸς ποτὲ δὲν τὴν παραβλέπει».

Ἄνίσως αὐτὰς τὰς «θυσίας» προσφέρωμεν εἰς τὸν Θεόν, ἔστω καὶ ἂν ἔχωμεν μικρά τινα ἐλαττώματα ὡς ἄνθρωποι, θέλομεν δυνηθῆ νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν μὲ φόβον καὶ τρόμον, κατάνυξιν καὶ

ὁμολογίαν τῆς ἀμαρτωλότητός μας, καθὼς ἡ αἰμορροῦσα ἐπλησίασεν εἰς τὸν Χριστὸν κλαίουσα καὶ τρέμουσα.

Διότι ὑπάρχει ἀμαρτία πρὸς θάνατον («θανάσιμος»). Καὶ ὑπάρχει ἀμαρτία πρὸς μετάνοιαν («συγγνωστή»). Καὶ ὑπάρχει ἀμαρτία πρὸς ἔμπλαστρον. Ἡ

ἀληθινὴ ὁμως μετάνοια ὅλα δύναται νὰ τὰ ἰατρεύσῃ.

Διότι, ἄλλην συγχώρησιν ἔχει ἐκεῖνος, ὅστις μὲ φόβον καὶ τρόμον καὶ ὁμολογίαν τῆς ἀμαρτωλότητός του καὶ κατάνυξιν πλησιάζει εἰς τὰ Μυστήρια καὶ μεταλαμβάνει· καὶ ἄλλην τιμωρίαν ἔχει, ὅστις μεταλαμβάνει χωρὶς φόβον καὶ μὲ καταφρόνησιν.

Εἰς ἐκείνους, ὅσοι καταφρονητικῶς καὶ ἀναξίως μεταλαμβάνουσιν, ὄχι μόνον δὲν δίδεται ἄφεσις ἀμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ διάβολος περισσότερο πηδᾷ ἐναντίον των («ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλεῖον ὁ διάβολος αὐτοῖς ἐπεισπηδᾷ»).

Ὅσοι δὲ μὲ φόβον μεταλαμβάνουσιν, ὄχι μόνον ἀγιάζονται καὶ λαμβάνουσιν ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν διάβολον διώκουσιν ἀπὸ λόγου των («ἀλλὰ καὶ τὸν διάβολον ἐξ ἑαυτῶν διώκουσιν»).

(*) Ἀναδημοσίευσίς παλαιότερου ἐνδιαφέροντος ἄρθρου τοῦ Περιοδικοῦ μας (βλ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 258/Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1994, σελ. 202-203).

Ἀπόσπασμα Ὁμιλίας γιὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ*

† Ἐπισκόπου Γαρδικίου Κλήμεντος

δ. Ἡ ἐπίθεσις ἐκ Δυσμῶν

ΕΚΕΙΝΟ τὸν καιρό, στὸ πρῶτο μισὸ τοῦ ΙΔ΄ αἰ., ἐμφανίσθηκε στὴν Ἀνατολή καὶ διέμενε ἄλλοτε στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ ἄλλοτε στὴν Θεσσαλονίκη ἕνας «ἀμύητος», ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον δὲν ἐννοοῦσε ἢ ποθοῦσε τὰ θεῖα καὶ ὑψηλά, ἀλλὰ ἐστράφη ἐναντίον τους γιὰ νὰ τὰ πολεμήσῃ καὶ δῆθεν νὰ τὰ καταρρίψῃ, ἐξ αἰτίας του δὲ προκλήθηκε ἡ λεγομένη *ἡσυχαστικὴ ἔριδα*.

Αὐτὸς ἦταν ἕνας Οὐνίτης ἀπὸ τὴν Κάτω Ἰταλία, ὁ Βαρλαάμ ὁ Καλαβρός, ἀνθρωπιστὴς φιλόσοφος καὶ σχολαστικὸς θεολόγος. Ἐμφανίσθηκε ὡς ἐνάντιος τῶν Λατίνων καὶ συνέγραψε μάλιστα λόγους ἐναντίον τους, ἀλλὰ ἦταν μέχρι τὰ τρῖσθαθα τῆς σκοτεινῆς ψυχῆς του ἐμποτισμένος μὲ τὴν αἰρετικὴ πλάνη, αὐθαιρεσία καὶ ἀλλοτρίωσι τῆς Δυτικῆς Χριστιανοσύνης, καὶ ἄρα ἦταν ἕνας κλασσικὸς ἐκπρόσωπος αὐτῆς.

Γι' αὐτὸ ὁ Βαρλαάμ ταύτιζε Οὐσία καὶ Ἐνέργεια στὸν Θεό, ἀπέρριπτε τὸν Ἠσυχασμὸ καὶ τὴν Νοερά Προσευχή, θεωροῦσε τὸ Φῶς τῆς Μεταμορφώσεως κτιστὸ σύμβολο κατώτερο τῆς νοήσεως, γενικὰ ἀμφισβητοῦσε τὴν Ἐκκλησία ὡς «Κοινωνία Θεώσεως», ὑπερεκτιμοῦσε τὴν κατὰ κόσμον σοφία καὶ

τὸν φιλοσοφικὸ στοχασμὸ εἰς βάρος τῆς θεοπτίας, ἀλλὰ καὶ ἠρνεῖτο τὴν ἀποδεικτικὴ λεγομένη μέθοδο στὰ περὶ Θεοῦ, ἔνεκα τοῦ ἀκαταλήπτου Αὐτοῦ, προτιμώντας τὴν *διαλεκτικὴ φιλοσοφικὴ μέθοδο*, ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς εἶναι ὑπεράνω νοήσεως καὶ συλλογισμοῦ.

Αὐτὴ τὴν τελευταία ἀρχὴ χρησιμοποίησε ὁ Βαρλαάμ στὸ ἔργο του κατὰ Λατίνων, γιὰ νὰ ὀδηγηθῆ οὐσιαστικὰ σὲ ἕναν *θεολογικὸ ἀγνωστικισμό*, στὴν θεώρησι δηλαδὴ ὅτι οἱ θεολογικὲς διαφορὲς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἦσαν ἄνευ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου καὶ ἄνευ πραγματικῆς ἀξίας καὶ σημασίας, καὶ διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ κατέτεινε σὲ ἕναν ἀνεπίτρεπτο συμβιβασμὸ Ἀληθείας καὶ Πλάνης.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς κατενόησε ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑποκρυπτόμενη πλάνη τοῦ Βαρλαάμ καὶ συνέγραψε τοὺς *δύο Ἀποδεικτικoὺς Λόγους τοῦ Περί Ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*, γιὰ νὰ καταδείξῃ τὴν ἀπομάκρυνσι τῶν Λατίνων ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Πατερικὴ Παράδοσι, **τῖς πηγὲς αὐτὲς πνευματικῆς αὐθεντίας στὴν Ἐκκλησία**, καὶ τὴν συνακόλουθη ἐκπτώσι τους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Ἔτσι, ἡ πτώσις τῶν Λατίνων στὴν αἵρεσι τῆς Ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ (Filioque),

τὴν ὁποῖαν εἰσήγαγαν στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, παρομοιάζεται ἀπὸ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο μὲ τὴν **πτῶσι τοῦ ἐλέφαντα**, ὁ ὁποῖος ὅταν πέση δὲν δύναται νὰ ἐγερθῆ λόγω τῆς παχυσαρκίας του. Ὁ ἐλέφαντας πίπτει ἐξ αἰτίας τοῦ ὑπερβολικοῦ βάρους του καὶ οἱ Λατῖνοι ἔπασαν ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνιάτου πάθους τοῦ **τύφου** (ἐπάρσεως, ἀλαζονείας), τοῦ ἰδιαίτερου αὐτοῦ κρίματος τοῦ διαβόλου, ἔνεκα τοῦ ὁποῖου εἶναι καὶ ἐκεῖνος ἀνιάτος εἰς τοὺς αἰῶνες. Ἄν οἱ Λατῖνοι ἀπωθήσουν τὸν τύφο καὶ ζητήσουν θεραπεία, θὰ τοὺς προσφέρουμε τὰ θεόπνευστα λόγια ὡσὰν προβοσκίδες, βεβαιώνει ὁ Ἅγιος, καὶ θὰ τοὺς ἐγείρουμε, ὥστε νὰ διακρατήσουν τὸν κανόνα τῆς εὐσεβείας¹⁴.

Ἡ Αὐτοαλήθεια, ἐξηγεῖ ὁ Ἅγιος, ὁ Χριστός, μᾶς ἀπεκάλυψε περὶ τῆς ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: «τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται»¹⁵, οἱ δὲ Ἅγιοι Ἀπόστολοι παρέλαβαν καὶ παρέδωσαν «ὡς ἐδιδάχθησαν»¹⁶ περὶ τοῦ προαιωνίου τρόπου υπάρξεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅταν λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία διδάσκει, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δίδεται καὶ προχέεται «ἐκ τοῦ Υἱοῦ» καὶ «δι' Υἱοῦ», τοῦτο δὲν ἀναφέρεται στὴν ὑπόστασι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ στὴν ἄκτιστη Χάρι καὶ Ἐνέργεια Αὐτοῦ. Ἄν δὲν ὑπάρχη ἄκτιστη Χάρι καὶ Ἐνέργεια, τότε ἐξ ἀνάγκης ἀπομένει νὰ δεχθούμε τὴν Λατινικὴ κακοδοξία τῆς δόσεως/ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ὥστε νὰ

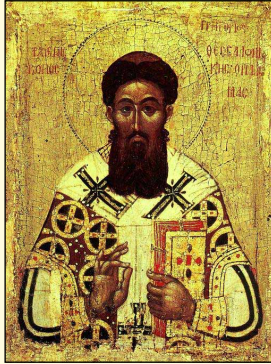
δικαιωθῆ τὸ αἰρετικὸ τους φρόνημα¹⁷.

Διότι, ὑπάρχει πράγματι **ὀργανικὴ καὶ ἀμοιβαία ἐξάρτησις** μεταξὺ τῆς διττῆς προόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (αἰωνίου καὶ χρονικῆς) καὶ τῆς διακρίσεως Οὐσίας καὶ Ἐνεργείας στὸν Θεό.

Ἄλλοι δὲν δέχεται τὴν διάκρισι αὐτή, καταλήγει στὸ αἰρετικὸ Filioque, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς Παπικούς, **στὴν ταύτισι δηλαδὴ τοῦ τρόπου υπάρξεως τῆς Ἁγίας Τριάδος πρὸς τὸν τρόπο φανερώσεώς Της, τῆς Θεολογίας πρὸς τὴν Οἰκονομίαν**¹⁸.

Οἱ Παπικοὶ εἰσήγαγαν αἵρεσι, διότι ἔπραξαν μὲ τρόπο **αὐθαίρετο καὶ περιφρόνησαν** τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ ἦθος Της. Ἡ αἵρεσις τοῦ Filioque εἶναι πρωτίστως αἵρεσις **ἐκκλησιολογικὴ**, διότι ὀπισθεν αὐτῆς εὐρίσκεται, κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο, **ἡ τοῦ «περιόντος Πάπα περιωπῆς»**¹⁹, τὸ πρόσωπο τοῦ Πάπα (!), ἐναντιούμενο στὴν Ἁγία Γραφή, στοὺς Ἁγίους Πατέρες, στὴν Παράδοσι, ἀλλὰ καὶ στοὺς Προκατόχους του!

Ἐκ τούτου κατανοοῦμε, ὅτι **ὑπάρχει σαφὴς σχέσις αἱρέσεως Filioque καὶ Πρωτείου Πάπα**. Οἱ Παπικοὶ μὲ τὸ Filioque τοὺς **ἐξαρτοῦν** τὸν Ἅγιο Πνεῦμα ἀπὸ τὸν Υἱό. Ἐφ' ὅσον γι' αὐτοὺς ὁ Πάπας τοὺς εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ μόνος καὶ ἀποκλειστικὸς ἀγωγὸς τῶν δωρεῶν τῆς χάριτος γιὰ ὅλη τὴν Ἐκκλησία, αὐτὸς λοιπὸν ἔχει δῆθεν καὶ τὴν **ἐξουσία νὰ διαθέτῃ** τὶς δωρεές, πού ἐπιχέονται ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, **σὲ ὅλη τὴν Ἐκκλησίαν**²⁰!...

Ἴδου ἡ ἀποτρόπαιη, ἀλλὰ καὶ βλά-
σφημη ἀπόληξις τῆς αἰρετικῆς τους
διδασκαλίας, ἡ ὁποία ὑπερυψώνει τὸν
Πάπα τους στὴν ἰσοθεΐα!...

Ἄν ἐπιμείναμε στὸ σημεῖο αὐτό,
εἶναι ἀκριβῶς γιὰ νὰ καταδείξουμε, ὅτι
ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς ἐντόπισε
ἄριστα καὶ ἀνέλυσε μὲ τρόπο ἀκριβῆ,
θεολογικὰ καὶ πνευματικά, ὄχι μόνον
τὶς κακοδοξίες τοῦ ἀντι-ησυχαστοῦ
Βαρλαάμ, ἀλλὰ αὐτὲς ταῦτες τὶς βα-
σικὲς αἱρέσεις τῶν Λατίνων, οἱ ὁποῖες
ὄχι μόνον δὲν θεραπεύθηκαν στοὺς
μετέπειτα αἰῶνες καὶ ἕως σήμε-
ρα, ἀλλὰ ἐπαυξήθηκαν στὸ ἔπακρο.
Πάντως, ὅπως καταλαβαίνουμε, ἡ
διάκρισις Οὐσίας καὶ Ἐνεργείας
στὸν Θεὸ εἶναι τὸ καθοριστικὸ
σημεῖο διαφορᾶς μας μὲ τὴν Δύσι,
διότι μὲ αὐτὸ σχετίζονται καὶ ὅλες
οἱ ὑπόλοιπες διαφορὲς καὶ αὐτὸ
ἀποτελεῖ τὸ κλειδί κατανοήσεως,
ἀλλὰ καὶ ἐπιλύσεώς τους.

Ἄντὶ δὲ οἱ σύγχρονοι ἐπίσημοι
ὀρθόδοξοι νὰ βαδίσουν ἐπ' αὐτῆς τῆς
ἀσφαλοῦς Παλαμικῆς Πατερικῆς βά-
σεως καὶ γραμμῆς, αὐτοί, μέσῳ τῶν
Οἰκουμενιστῶν ἡγετῶν τους, ἰδίως
ἐδῶ καὶ μισὸ αἰῶνα, ἀπὸ τοῦ 1965,
ποῦ ἐγίνε ἡ λεγομένη Ἄρσις τῶν
Ἀναθεμάτων Κωνσταντινουπόλεως-
Ρώμης, ἔχουν περιέλθει σὲ μία
οὐνιτικῆς τύπου ψευδένωσι μὲ τὸν
πολυ-αιρετικὸ Παπισμὸ, τὴν ὁποῖαν
δυστυχῶς παρακολουθοῦμε νὰ βιώνουν
καὶ προωθοῦν μὲ κάθε τρόπο, ὅπως
συνέβη καὶ μὲ τὸ ἡμι-συλλεϊτουργο
πατριάρχου-Πάπα τὸν παρελθόντα
Νοέμβριο στὸ ἐσβεσμένο Φανάριο τῆς
Κωνσταντινουπόλεως· διὰ τοῦ τρόπου
ὅμως αὐτοῦ περιπίπτουν ὄλο καὶ βαθύ-

τερα σὲ ἄβυσσο θείας ἐγκαταλείψεως,
ἐνῶ κάποιοι δῆθεν Ἄντι-παπικοὶ καὶ
Ἄντι-οικουμενισταί, συμπαρασυρόμε-
νοι στὴν δεινὴ αὐτῆ πτώσι, διαμαρτύ-
ρονται μὲν, ἀλλὰ βεβαιώνουν θλιβερώς
ὅτι *ἀναμένουν μόνον τὴν ἐπίσημη*
κήρυξι τῆς διακοινωνίας μὲ τοὺς
Παπικούς, γιὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ
αὐτὴ τὴν πρωτοφανῆ Οἰκουμενιστικὴ
Ἀποστασία!...

Ἐμεῖς, ἐνώπιον αὐτῆς τῆς συγ-
χύσεως, ποῖον θὰ παραδεχθοῦμε καὶ
ἀκολουθήσουμε, τὸν Ἅγιο Γρηγόριο
Παλαμᾶ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ ἸΔ' αἰ.
θεωροῦσε τοὺς Παπικούς ὡς κα-
κοδόξους, ἀποκομμένους ἀπὸ τὴν
Ἐκκλησίαν καὶ ἐκτὸς τῶν ἱερῶν περι-
βόλων τῆς²¹, ἢ τοὺς συγχρόνους κατ'
ὄνομα ὀρθοδόξους, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν
πλέον τοὺς Παπικούς ὡς «Ἀδελφὴ
Ἐκκλησία» μὲ πλήρη ἐγκυρότητα καὶ
ἐκκλησιαστικότητα;

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ σημασία καὶ σπουδαι-
ότητα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ
γιὰ ἐμᾶς τοὺς Χάριτι Θεοῦ Γνησίους
Ὀρθοδόξους Χριστιανούς τοῦ Πατρίου
Ἡμερολογίου εἶναι μεγίστη, ἡ δὲ εὐ-
γνωμοσύνη καὶ ἀγάπη μας πρὸς Αὐτὸν
τὸν Στύλον τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ
ἐκφράζεται συνεχῶς καὶ μὲ κάθε τρό-
πο, καὶ μάλιστα μὲ τὴν γνώσι τοῦ ἔργου
του καὶ τὴν τήρησι τῆς ἀπλανοῦς διδα-
σκαλίας του καὶ τοῦ ἀγιοπρεποῦς πα-
ραδείγματός του.

(*) Ὁ τίτλος τῆς Ὁμιλίας, ἡ ὁποία πραγ-
ματοποιήθηκε σὲ Ἐκδήλωσι πρὸς τιμὴν τοῦ
Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ στὴν Αἶθουσα
τοῦ Πολιτιστικοῦ Κέντρου τοῦ Δήμου Θέρ-
μης Θεσσαλονίκης τὴν Β' Κυριακὴ τῶν
Νηστειῶν (23.2/8.3.2015), ἦταν: «Ὁ Ἅγιος
Γρηγόριος Παλαμᾶς - Ὁψεις ἀπὸ τὸν Βίον,
τὴν Ὁμολογία καὶ τὴν Μαρτυρία του». ➔

Ἀπὸ τὰ Θαύματα τῶν Ἁγίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας

ΣΤΟ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ, σὲ ὄλους ποὺ τὸ ὑπηρετοῦν εὐχομαί ὑγεία καὶ νὰ ἔχουν δύναμη νὰ ὑπηρετοῦν τὸ θεῖο αὐτὸ ἔργο ποὺ κάνουν.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω αὐτὸ ποὺ μοῦ συνέβη στὸ σπίτι μου. Κάνοντας ἀλλαγὴ στὸ χῶμα μιᾶς γλάστρας ποὺ εἶχα στὸ μπαλκόνι μου, ἐμφανίσθηκε ἕνα πῆλινο προσωπεῖο! Ὅπως καταλαβαίνετε, ἀναστατώθηκα...

Πῆρα λοιπὸν τὴν κόρη μου, 18 χρονῶν τότε, καὶ ἀνέβηκα στὴν Ἀθήνα μὲ μιὰ φίλη μου. Ξεκινήσαμε μὲ τὸ αὐτοκινήτὸ της νὰ ἐρθοῦμε στὸ Μοναστήρι. Μέχρι νὰ φθάσομε, ἔσβηνε ἡ μηχανὴ τοῦ αὐτοκινήτου! Αὐτὸ ἐγίνε τουλάχιστον 10 φορές! Τελικὰ φθάσαμε...

Ἐκεῖ, ὁ Ἱερέας μᾶς ἔβαλε κάτω ἀπὸ τὸ πετραχήλι καὶ μᾶς διάβασε. Ὅταν τελείωσε, ξεκίνησα νὰ προσκυνήσω τὶς Εἰκόνες τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Μόλις προσκυνῶ τὴν πρώτη καὶ κάνω ἕνα βῆμα νὰ πάω στὴν δευτέρη, τότε κοκκαλῶνω καὶ νιώθω κάτι χωρὶς νὰ βλέπω αἰσθητὰ τίποτε, οὔτε καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ ἦταν δίπλα μου ἔβλεπαν...

Ἐνιωθα λοιπὸν ὡς νὰ βλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς: Ἐνα μακρὸ γκρι ἀέρινο ὕφασμα νὰ εἶμαι κουκουλωμένη ἀπὸ τὸ κεφάλι μέχρι κάτω στὰ πόδια καὶ αὐτὸ νὰ

σηκώνεται σιγὰ σιγὰ ἐνιωθα τὶς πτυχὲς τοῦ ὕφασματος νὰ ἀνεβαίνει, νὰ ἀνεβαίνει, μέχρι ποὺ ἔφυγε ἀπὸ πάνω μου καὶ τότε ἐνιωθα καὶ ἔβλεπα μιὰ φασκιά, τρία δάκτυλα στὸ φάρδος, νὰ εἶμαι τυλιγμένη ὡς μούμια ἀπὸ τὰ πόδια μέχρι τὸ κεφάλι καὶ ἕνα ψαλίδι νὰ τὴν κόβει ἀπὸ τὰ πόδια, νὰ ἀνεβαίνει ἐπάνω μέχρι ποὺ ἐλευθερώθηκα καὶ τότε ἐνίωσα τὴν μέση μου νὰ ἐλευθερώνεται! Ἀνάπνευσα ἐλεύθερα, ἔτρεξε ἡ μύτη μου ποὺ εἶχε χρόνια νὰ τρέξει, γενικὰ ἐνίωσα ἀπελευθερωμένη καὶ τότε κατάλαβα πόσο πιεσμένη ἦμουν...

Νομίζω, ὅτι ἂν δὲν συνέβαινε αὐτὸ θὰ ἔσκαγα, τόση πίεση ἐνιωθα, ποὺ βέβαια μόνον ὅταν ἐλευθερώθηκα τὸ κατάλαβα...

Ὁ Ἅγιος Κυπριανὸς νὰ μὲ συγχωρήσει, γιὰ αὐτὰ συνέβησαν πρὶν χρόνια καὶ ὅλο ἀμελοῦσα νὰ τὰ γράψω.

Ὁ ἄντρας μου σκοτώθηκε πρὶν ἀπὸ 3 χρόνια. Τὰ παιδιά μου, 2 παιδιά, δὲν μποροῦν νὰ ἀποκτήσουν παιδί. Εὐχομαί ὁ Ἅγιος Κυπριανός, μεγάλη ἡ χάρις του, νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἀποκτήσω καὶ ἐγὼ ἐγγόνια...

Σᾶς φιλῶ τὸ χέρι μὲ σεβασμὸ καὶ σᾶς χαιρετῶ.

Μ.Γ.-Χανιὰ Κρήτης (2014)

14. Βλ. ΕΠΕ τ. 1, σελ. 184: «Λόγος Ἀποδεικτικὸς Δεύτερος, Περὶ τῆς Ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», §§ 2-3. / 15. Ἰωάν. ιε' 26. / 16. ΕΠΕ τ. 1, σελ. 76: «Λόγος Ἀποδεικτικὸς Πρῶτος, Περὶ τῆς Ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», Πρόλογος. / 17. Βλ. ΕΠΕ τ. 1, σελ. 572: «Λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶν Ἑσχαζόντων», 3, 1, § 3. Βλ. καὶ Πρωτ. Θεοδώρου Ζήση, Θεολόγοι τῆς Θεσσαλονίκης, Πατερικὰ 4, ἐκδ. «Βρυέννιος», Θεσσαλονίκη 1997, σελ. 99. / 18. Βλ. Ἱερομ. Ἀμφιλοχίου Ράντοβιτς, Τὸ Μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος κατὰ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον Παλαμᾶν, Ἀνάλεκτα Βλατάδων 16, ἐκδ. Πατερικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, Θεσσαλονίκη 1973, σελ. 160-161. / 19. ΕΠΕ τ. 1, σελ. 86: «Λόγος Ἀποδεικτικὸς Δεύτερος, Περὶ τῆς Ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», § 4. / 20. Βλ. Ἀρχιμ. Σπυρίδωνος Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Β', ἐκδ. «Ὁρθοδόξου Τύπου», Ἀθήναι 1969, σελ. 135 Ἀρχιμ. Πλακίδα Deseille, Ἡ πορεία μου πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα 1986, σελ. 126 Philip Sherrard, Ὁ Παπισμός, ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Σχίσμα, ἐκδ. Πεμπτουσία, Ἀθήνα 1992, σελ. 106. / 21. Βλ. ἐνδεικτικὰ ΕΠΕ τ. 1, σελ. 574: «Λόγος ὑπὲρ τῶν ἱερῶν Ἑσχαζόντων», 3, 1, § 3 καὶ Αὐτόθι, σελ. 350: 2, 2, § 2.

Διετές Μνημόσυνον μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Κυπριανοῦ

ΤΟ Β΄ Ψυχοσάββατον, 17/30.5.2015, τελέσθηκε στὸν Προσκυνηματικὸ Ναὸ τῆς Ἱεράς Μονῆς μας τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς τὸ διετές Μνημόσυνον τοῦ μακαριστοῦ Πρώτου Καθηγουμένου Αὐτῆς Μητροπολίτου Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς κυροῦ Κυπριανοῦ († 17/30.5.2013).

Ἐλειτούργησαν οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Μεθώνης κ. Ἀμβρόσιος, ὁ ὁποῖος καὶ προεξῆρχε, Νόρα κ. Μιχαήλ, ἀπὸ τὴν Σαρδινία, καὶ Γαρδικίου κ. Κλήμης, ὁ Καθηγούμενος τῆς Μονῆς Ἀρχιμ. π. Θεοδόσιος καὶ 15 περίπου ἀκόμη Κληρικοί, συμπροσευχομένου πλήθους

πιστῶν, καὶ ἅπαντες ἐξέφρασαν προσευχητικῶς τὴν ἀγάπη καὶ εὐγνωμοσύνη τους στὸν ἐκλιπόντα πνευματικὸ Πατέρα καὶ Ποιμενάρχη, δεηθέντες γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς Αὐτοῦ.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἱεροῦ Μνημοσύνου, Ὁμιλία ἐξεφώνησε ὁ Θεοφιλ. κ. Ἀμβρόσιος, ἀναφερθεὶς στὰ χαρίσματα τοῦ μεταστάντος, τὰ

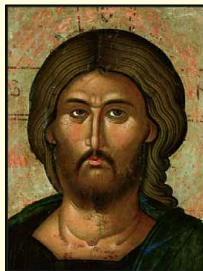
ὁποῖα εἶχε θέσει στὴν διασφάλισι τῆς πνευματικῆς πορείας τῆς Μονῆς, τὴν ὁποῖαν ἴδρυσε, τῶν πιστῶν, τοὺς ὁποίους καθωδήγησε, ἀλλὰ καὶ τῆς καλλιεργείας τῶν σχέσεων μὲ τις Ἀδελφές Ἐκκλησίες τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς καὶ τῆς Ἱεραποστολῆς.

Ἀκολούθησε δεξίωσις στὸ μεγάλο Ἀρχονταρῆκι τῆς Μονῆς καὶ ἐγίναν σχετικὲς ἀναφορὲς περὶ τοῦ Μακαριστοῦ Πατρὸς ἡμῶν ἀπὸ τοὺς Θεοφιλ. Νόρα κ. Μιχαήλ καὶ Γαρδικίου κ. Κλήμεντα.

«Καταρτίζεσθε»

Όλα νά όμιλοῦν γιά τόν Χριστό!*

ΓΑΣ παραξενεύει τὸ ὅτι ἐγὼ δὲν γράφω τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον περὶ τοῦ Χριστοῦ. Λέτε, ὅτι πρέπει νὰ γράφουμε περὶ τῆς παγκόσμιας εἰρήνης, περὶ τοῦ πολιτισμοῦ, περὶ τῆς μορφώσεως, περὶ τῆς ἐξελίξεως, περὶ τῆς ἠθικῆς!

Ὡ, κύριε καὶ ἀδελφέ, μακάρι νὰ μὴν ἤξερα νὰ γράφω τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ μακάρι νὰ μὴν ξέρω τίποτε ἐκτὸς τοῦ Χριστοῦ! Νὰ μπορούσα νὰ εἰπῶ σὰν τὸν Ἀπόστολο: «οὐ γάρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν» (Α΄ Κορ. Β΄ 2).

Ἀκούστε τοὺς κατοίκους τῆς οἰκίας· περὶ τίνος ὀμιλοῦν περισσότερο παρὰ περὶ τοῦ οἰκοκύρη τοῦ οἴκου; Ἀκούστε καὶ ἐρωτήσατε· ποῖος ἀναφέρεται καθημερινὰ περισσότερο: σὲ ἓνα κράτος καὶ λιγότερο στὸν κυρίαρχο καὶ ἄρχοντα τοῦ κράτους; Πῶς τότε οἱ κάτοικοι τοῦ κόσμου νὰ μὴ ἀναφερώμαστε περισσότερο ἀπ’ ὅλα στὸν Οἰκοκύρη τοῦ κόσμου, στὸν Κυρίαρχο τοῦ σύμπαντος, στὸν Βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, στὸν Σωτῆρα τῶν ψυχῶν μας;

Ὅταν ὀμιλοῦμε γιά τὸν Χριστό, ὀμιλοῦμε καὶ γιά τὴν εἰρήνη, ἐφ’ ὅσον Αὐτὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς Εἰρηνοφόρος καὶ Εἰρηνοδότης στὴν ἱστορία τοῦ πλανήτου μας.

Ὅταν ὀμιλοῦμε γιά τὸν Χριστό, ὀμιλοῦμε καὶ γιά τὸν πολιτισμὸ (μὲ τὴν καλὴ ἔννοια τῆς λέξεως, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ στὴν ἡμέρες μας ἔχασε τὸ ἀληθινὸ της νόημα). Ἴδού, Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐμπνευστὴς τοῦ πλέον εὐγενικοῦ καὶ ἀγιωτάτου πολιτισμοῦ στὸν κόσμο.

Τὰ νὰ ὀμιλοῦμε γιά τὸν Χριστό, σημαίνει νὰ ὀμιλοῦμε καὶ γιά τὴν μόρφω-

σι τῶν ἀνθρώπων, ἐφ’ ὅσον ὅλη ἡ ἐπιστήμη

Του ἀναφέρεται στὸν διαφωτισμὸ τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ στὴν μεταμόρφωσι τοῦ πνεύματος.

Τὸ νὰ ὀμιλοῦμε γιά τὸν Χριστό σημαίνει νὰ ὀμιλοῦμε γιά τὴν ἐξέλιξι, ἀφοῦ Αὐτὸς μόνον μπορεῖ νὰ πάη τοὺς ἀνθρώπους πέρα ἀπὸ τὸν τάφο.

Τὸ νὰ γράφουμε καὶ νὰ ὀμιλοῦμε γιά τὸν Χριστό σημαίνει, βέβαια, νὰ ὀμιλοῦμε ἀναπόφευκτα γιά τὴν ἠθικὴ, δηλαδή γὰ τὴν συμπεριφορὰ, γιά τὴν τιμιότητα, τὴν καθαρότητα, τὸ ἔλεος πρὸς τοὺς πάσχοντες, τὴν ἀγάπη καὶ οὕτω καθ’ ἑξῆς.

Ὅντως, δὲν εἶναι καθόλου περίεργο πού ἡ μετριότητά μου γράφει καὶ ὀμιλεῖ γιά τὸν Χριστό, ἀλλὰ εἶναι θλιβερὸ καὶ περίεργο πού οἱ χιλιάδες ἄλλων, πῶ δυνατῶν καὶ πῶ ἱκανῶν ἀπὸ ἐμένα, δὲν σκέπτονται, δὲν ὀμιλοῦν, δὲν γράφουν, δὲν τραγουδοῦν γιά τὸν Ἰησοῦ Χριστό, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Διότι, «ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι» (Ματθ. θ΄ 37). Νὰ προσευχώμεθα στὸν Ἄρχοντα τοῦ θερισμοῦ, γιά νὰ πολλαπλασιάσῃ τοὺς ἐργάτες Του στὸν ἀγρὸ Του.

Σὰς παρακαλῶ, προσπαθήσατε καὶ σεῖς νὰ εἰσέλθετε σὲ ἐκείνην τὴν μεγάλη χορωδία τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἀγγέλων, τῶν ὁποίων τὰ βλέμματα κατευθύνονται μόνον σὲ Αὐτόν, καὶ οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν ὅλες τὶς δυνάμεις τους γιά τὴν ἰσχυροποίησι τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου Του στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων.

(*) Ἀπὸ τὶς «Ἱεραποστολικὰς Ἐπιστολὰς» τοῦ ἁγίου Ἐπισκόπου Νικολάου Βελιμίροβιτς.

**ΕΪΠΕ
ΓΕΡΩΝ...**

Ἡ Ἀγιότης τοῦ Ὁσίου Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου*

ΟΛΑΥΡΙΩΤΗΣ Μοναχὸς Δαμιανὸς, ποὺ εἶχε τὸ διακόνημα τοῦ ἀμπελικοῦ, ὄχι μόνον δὲν πίστευε στὴν Ἀγιότητα τοῦ Ὁσίου, ἀλλὰ καὶ τὸν θεωροῦσε πλανεμένο. Θέλοντας λοιπὸν ὁ Φιλάνθρωπος Θεός, «ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν», καὶ τὸν Ἀδελφὸν νὰ διορθώσει καὶ τὸν Ἅγιο νὰ δοξάσει, οἰκονόμησε τὸ ἐξῆς:

Κάθε Σάββατο ὁ Ἀδελφὸς Δαμιανὸς πήγαινε στὸ Μοναστήρι. Ἐφευγε ἀπὸ κεῖ τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς, παίρνοντας μαζί του τρόφιμα γιὰ ὅλη τὴν ἐβδομάδα, κι ἐπέστρεφε στὸ ἀμπέλι ποὺ καλλιεργοῦσε. Αὐτὸ ἦταν τὸ διακόνημά του.

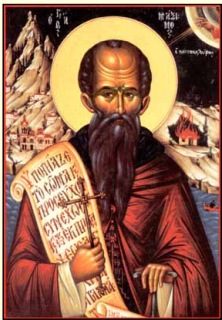
Μιὰ Κυριακὴ βράδυ λοιπὸν, ἐπιστρέφοντας στὸ ἀμπέλι ἀπὸ τὸ Μοναστήρι, ἔπασσε κουρασμένος νὰ κοιμηθεῖ. Σηκώθηκε τῆ συννησιμένη ὥρα, γιὰ νὰ κάνει τὸν Κανὸνα του καὶ νὰ διαβάσει τὴν Ἀκολουθία του. Ὅμως, πρᾶγμα παράδοξο, πείνασε τόσο πολὺ, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ σταθεῖ. Κάθησε ἀπορημένος.

– Τί νὰ εἶναι τοῦτο; Μονολόγισε.

Δὲν μποροῦσε νὰ κάνει τίποτα. Ἡ πείνα τὸν θέριζε. Τὸ στομάχι του πονοῦσε βασι-
νιστικά...

Τρέμοντας ὀλόκληρος ἄναψε φωτιά κι ἔβαλε πάνω ἓνα τσουκάλι μὲ νερὸ καὶ λάδι. Ὑστερα ἔκοψε μέσα ἄρκετὰ κρεμμύδια καὶ τὰ ἔβρασε. Στὸ μεταξύ, ἔκοψε μέσα σὲ μιὰ γαβάθα πολλὰ παξιμάδια καὶ κατόπιν ἄδειασε τὸ τσουκάλι πάνω σ' αὐτὰ [πρόκειται γιὰ τὸ λεγόμενο *ἀγιοζόμι*, ποὺ ἔτρωγαν οἱ Μοναχοὶ στὰ χρόνια ἐκεῖνα]. Τὰ σκέπασε καὶ περίμενε μὲ ἀδημονία πότε θὰ φέξει ἡ μέρα γιὰ νὰ φάει.

Ἡ πείνα τελικὰ τόσο πολὺ τὸν πίεσε, ποὺ δὲν ἄντεξε νὰ περιμένει. Ξεσκέπασε τὴ γαβάθα καὶ ἄρχισε νὰ τρώει. Τὶ περίεργο ὅμως! Μόλις ἔβαλε στὸ στόμα τὴν πρώτη κου-
ταλιά, δυσκολεύτηκε νὰ τὴν καταπιεῖ. Δεύτερη δὲν μπόρεσε νὰ φάει. Ἐχασε κάθε ὄρεξη γιὰ φαγητό. Φόβος καὶ ἀπορία τὸν κυρίευσαν.

– Ἄλλο καὶ τοῦτο, μουρμούρισε καὶ σκέπασε τὴ γαβάθα.

– Σήμερα ἔχω νὰ σκάσω στὸ ἀμπέλι, σκέφθηκε. Θὰ κουρασθῶ καὶ
θὰ μ' ἀνοίξει πάλι ἡ ὄρεξη.

Μόλις ἄρχισε νὰ φέγγει, κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα του.

– Ἐλα μέσα, ὅποιος κι ἂν εἶσαι, φώναξε ὁ π. Δαμιανός.

Ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ ἐμφανίζεται μπροστά του ὁ Ὁσιος Μαξίμος.

– Πολὺ νωρὶς ἦρθες, πάτερ, τοῦ λέει.

– Ἦρθα, γιὰτὶ δὲν ἄντεχα ἄλλο. Ἐχω ὀκτὼ μέρες νηστικός.
Κανεὶς δὲν ἦρθε νὰ με φιλέψει κάτι. Φέρε λοιπὸν τὸ φαγητό, ποὺ
ἔφτιαξες νὰ τὸ φᾶμε μαζί.

Ὁ ἀμπελικὸς ἀπόρησε, πῶς ὁ Ὁσιος ἤξερε ὅτι εἶχε ἐτοιμάσει
φαγητό. Ἐφαγε μὲ ὄρεξη μαζί του καὶ «*ἠοφράνθη καὶ ἠγαλλιάσατο ψυχῇ τε καὶ σώματι*». Μετὰ ἔβαλε μετάνοια στὸν Ἅγιο καὶ τοῦ ζήτησε συγγνώμη ποὺ τὸν κατηγοροῦσε.

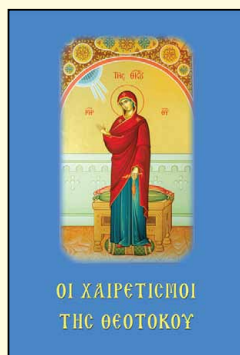
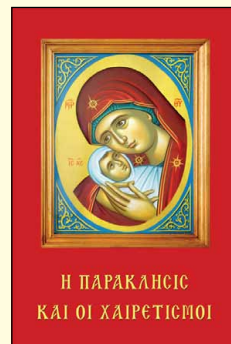
Ἀπὸ τότε ἔλαβε ἐσωτερικὴ πληροφορία καὶ τὸν δόξαζε σὰν «ἐκλεκτὸ σκευὸς» τῶν
χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ.

(*) Ὁσιος Μαξίμος ὁ Καυσοκαλύβης, ἐκδ. Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὁρωπὸς Ἀττικῆς 1994, σελ. 72-74.
Σημειωτέον, ὅτι φέτος εἶναι ἡ Ἐπέτειος τῶν 650 ἐτῶν ἀπὸ τῆς Κοιμήσεως τοῦ Ὁσίου Μαξίμου († 1365).

Ἡ Παράκλησις καὶ οἱ Χαιρετισμοὶ εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον

Ἐξεδόθη σὲ εὐχρηστο βιβλιάριο μικροῦ μεγέθους (12×8 ἐκ.), σχήματος «τσέπης», 56 σελίδων, ὁ Μικρὸς Παρακλητικὸς Κανόνας καὶ οἱ Χαιρετισμοὶ στὴν Παναγία μας. Τιμᾶται: 1 €.

Οἱ Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου

Ἐπίσης, ἐξεδόθησαν σὲ ξεχωριστὸ τεῦχος παρομοίου μεγέθους, 24 σελίδων, καὶ οἱ Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Τιμᾶται: 0,80 €.

Νέος Ψηφιακὸς Δίσκος (CD)

Ἄριθ. 64: Ὁμιλία στὸν Ἑσπερινὸ τῆς Πανηγύρεως 1985

Στὸ τέλος τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ τῆς Πανηγύρεως τῶν Ἁγίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, 1η Ὀκτωβρίου τοῦ 1985, ὁμιλεῖ ὁ Ἰδρυτὴς καὶ πρῶτος Καθηγούμενος Αὐτῆς Σεβασμ. Μητροπολίτης Κυπριανὸς (†2013). Διάρκεια: 21'18". Τιμᾶται: 1 €.

- ⊙ **Γιὰ παραγγελίες:** Γ. Χοροζίδης, Ἱερὰ Μονὴ Αγίου Κυπριανοῦ,
Γραμματοθυρίδα 112 - 133 51 ΦΥΛΗ
Τηλ. 6932437930, Fax: 2102411080,
e-mail: im@agioskyprianos.org

